

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 stycznia 2022 r. Sąd Rejonowy w Kutnie w sprawie o sygn. akt I C 670/20 z powództwa R. C. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W., o zapłatę:

1. zasądził od pozwanego (...) spółki akcyjnej w W. na rzecz powoda R. C. kwotę 10.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia 2 września 2020 r. do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za szkodę niemajątkową w związku z wypadkiem z dnia 11 sierpnia 2018 r.,
2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie,
3. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.648 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając rozstrzygnięcie w części, tj. w zakresie punkcie 1. zasądzonego na rzecz powoda kwoty 10.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia 2 września 2020 r. do dnia zapłaty, a także w punkcie 3. wyroku w zakresie zasądzenia na rzecz powoda kwoty 3.648 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Skarżący zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 362 k.c. w zw. z art. 5 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na wadliwym określeniu stopnia przyczynienia się powoda (poszkodowanego) do powstania szkody jedynie na poziomie 50% podczas gdy rozważając charakter negatywnego zachowania powoda należy dojść do wniosku, że fakt ten powinien uzasadniać przyczynienie do powstania szkody w wymiarze 80%, albowiem takie zachowanie ocenić należy, jako szczególnie naganne i nieodpowiedzialne, także z uwagi na zasady współżycia społecznego,

2. naruszenie przepisów prawa procesowego w postaci:

- a. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów w szczególności dowodu z zeznań powoda przeprowadzonego na rozprawie w dniu 11.08.2021 r. oraz treści protokołu z rozprawy głównej w sprawie II K 717/18 przedłożonej do akt (k. 153 akt postępowania karnego) poprzez pominięcie przy ocenie w zakresie odnoszącym się do przyjętego przyczynienia i ustalenia jego stopnia składowych zachowania powoda, że świadomie i dobrowolnie wsiadł on do pojazdu z osobą, z którą wcześniej spożywał alkohol w dużych ilościach (wódka i piwo) w miejscu w którym wiadomym było, że ktoś z uczestników spotkania będzie musiał prowadzić pojazd w celu powrotu do domu (ze stacji paliw w Ł. do miejscowości P.), nadto powód nie miał zapiętych pasów bezpieczeństwa i w trakcie drogi rozmawiał z kierowcą i drugim pasażerem pojazdu a zatem był w pełni świadomy naruszenia szeregu zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa, w postaci jazdy z kierowcą będącym pod wpływem alkoholu jednocześnie samemu będąc w stanie nietrzeźwości oraz braku zapiętych pasów bezpieczeństwa czym przejawiał naganne, lekkomyślne i lekceważące zachowanie, którego konsekwencje były nader łatwe do przewidzenia, co uzasadnia przyjęcie większego stopnia przyczynienia niż uznał sąd tj. na poziomie 80%,

- b. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów w szczególności dowodu z zeznań powoda przeprowadzonego na rozprawie w dniu 11.08.2021 r. poprzez pominięcie przy ocenie w zakresie odnoszącym się do przyjętego przyczynienia i ustalenia jego stopnia składowych zachowania powoda, że powód w dniu szkody był kierowcą zawodowym a nadto w przeszłości miał już orzeczony zakaz prowadzenia pojazdów z powodu jazdy pod wpływem alkoholu co w sposób wysoce negatywny wpływa na ocenę zachowania się poszkodowanego, który winien przewidzieć skutki swojego zachowania jako osoba poruszająca się na co dzień pojazdami mechanicznymi ze względów zawodowych oraz osoba która już wcześniej dopuściła się wykroczenia w zakresie jazdy pod wpływem alkoholu.

W związku z tak postawionymi zarzutami, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonej części oraz o zmianę rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu, stosownie do wyniku postępowania apelacyjnego. Ponadto pozwany wniósł o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym opłaty od apelacji w wysokości 100 zł oraz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu w I i II instancji, według norm przepisanych;

Powód, w odpowiedzi na apelację, wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja pozwanego okazała się bezzasadna i jako taka podlegała oddaleniu w całości.

Zdaniem Sądu Okręgowego wyrok Sądu Rejonowego odpowiada prawu i jako taki musi się ostać. Podniesione przez apelującego zarzuty nie zasługują na uwzględnienie. Sąd Okręgowy podziela zarówno ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji i przyjmuje je, jako własne, jak i dokonaną ocenę prawną.

Podniesiony przez stronę apelującą zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. nie zasługuje na uwzględnienie. Jak wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa, czy w sposób oczywisty błędna, dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Sąd drugiej instancji ocenia bowiem legalność oceny dokonanej przez Sąd I instancji, czyli bada czy zostały zachowane kryteria określone w art. 233 § 1 k.p.c. Należy zatem mieć na uwadze, że - co do zasady - Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Jeżeli z danego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wtedy, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych (por. przykładowo postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2001 r., I CKN 1072/99, Prok. i Pr. 2001 r., Nr 5, poz. 33, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2000 r., I CKN 1114/99, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000r., I CKN 1169/99, OSNC 2000 r., nr 7-8, poz. 139).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach (np. wyrok z dnia 16 grudnia 2005 r., sygn. akt III CK 314/05, wyrok z dnia 21 października 2005r., sygn. akt III CK 73/05, wyrok z dnia 13 października 2004 r. sygn. akt III CK 245/04, LEX nr 174185), skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie o innej, niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena sądu. Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008 r., I ACa 180/08, LEX nr 468598).

Wbrew stanowisku skarżącego, Sąd I instancji nie naruszył powyższych dyrektyw oceny dowodów i w sposób prawidłowy dokonał ustalenia stanu faktycznego w przedmiotowej sprawie. Podniesione przez pozwanego zarzuty w tym zakresie należy uznać za całkowicie nietrafione. Wbrew argumentacji skarżącego Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny stopnia przyczynienia się powoda do powstałej szkody. Sąd Rejonowy wziął pod uwagę, że powód

świadomie i dobrowolnie wsiadł do pojazdu z osobą, z którą wcześniej spożywał alkohol w dużych ilościach, a nadto nie miał zapiętych pasów bezpieczeństwa i w trakcie drogi rozmawiał z kierowcą i drugim pasażerem pojazdu. Co za tym idzie powód był w pełni świadomy naruszenia szeregu zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa, w postaci jazdy z kierowcą będącym pod wpływem alkoholu jednocześnie samemu będąc w stanie nietrzeźwości. Sąd I instancji wziął również pod uwagę, że powód w dniu szkody był kierowcą zawodowym, a nadto w przeszłości miał już orzeczony zakaz prowadzenia pojazdów z powodu jazdy pod wpływem alkoholu, co w sposób wysoce negatywny wpływa na ocenę zachowania się poszkodowanego. Nie mniej przyczynienie na poziomie 50% jest powszechnie uznawane w orzecznictwie jako właściwe w odniesieniu do poszkodowanych, którzy zdecydowali się na podróż samochodem z pijanym kierowcą, z którym niejednokrotnie również bezpośrednio przed podróżą spożywali alkohol, które to zachowanie należy uznać za szczególnie karygodne i lekkomyślne (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2018 r. sygn. akt IV CSK 114/17, Lex nr 2519294). Sąd Okręgowy dokona szczegółowego omówienia powyższej kwestii w dalszej części uzasadnienia poświęconej podniesionym zarzutom naruszenia prawa materialnego, albowiem wypada zauważyć, że to czy poszkodowany przyczynił się do powstania szkody i w jakim zakresie nie stanowi stanu faktycznego sprawy, ale zarzut de facto nieprawidłowego zastosowania przepisu prawa materialnego tj. art. 362 k.p.c., bądź jego niewłaściwej wykładni. Uchybienie polegające na wadliwym zastosowaniu przepisów prawa materialnego polega w istocie rzeczy „na tzw. błędzie w subsumpcji, co wyraża się tym, iż stan faktyczny ustalony w sprawie błędnie uznano za odpowiadający stanowi hipotetycznemu przewidzianemu w normie prawnej albo, że ustalonego stanu faktycznego błędnie nie „podciągnięto” pod hipotezę określonej normy prawnej”. (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15.10.2001 r., sygn. I CKN 102/99 publ. [w:] J. P. Tarno - "Prawo o postępowaniu ..., op. cit., str. 367).

Przechodząc do podniesionych zarzutów naruszenia prawa materialnego należy wskazać, że niezasadny okazał się zarzut naruszenia prawa materialnego tj. art. 362 § 1 k.c. w zakresie ustalenia przyczynienia się powoda do powstania szkody w wysokości 50%. Sąd Odwoławczy uznał powyższe ustalenie Sądu Rejonowego za w pełni prawidłowe. O przyczynieniu się poszkodowanego można mówić jedynie wtedy, gdy jego zachowanie jest współprzyczyną powstania lub zwiększenia szkody, za którą ponosi odpowiedzialność inna osoba. Nie może być to zatem przyczyna wyłączna, bo wówczas sam poszkodowany jest sprawcą szkody. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2010 r., I CSK 20/10, LEX nr 795006).

Sprawcą wypadku, w wyniku którego powód został poszkodowany, był P. P., a więc osoba prawomocnie skazana za jego spowodowanie przez Sąd Rejonowy w Kutnie wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2019 r., sygn. akt II K 717/18.

Okoliczności dotyczące spożywania przez powoda przez wypadkiem ze sprawcą alkoholu, a następnie podjęcie decyzji o jeździe z nietrzeźwym kierowcą, uzasadniały przyjęcie, że powoda przyczynił się do powstania szkody spowodowanej wypadkiem komunikacyjnym w stopniu znacznym. Zgodnie z dominującym w judykaturze stanowiskiem osoba, która spożywa z kierowcą wspólnie alkohol, a potem decyduje się na jazdę samochodem z kierującym będącym w stanie po spożyciu alkoholu, przyczynia się w stopniu znacznym do odniesionej szkody powstałej w wyniku wypadku komunikacyjnego, gdy stan nietrzeźwości kierowcy pozostaje w związku z tym wypadkiem. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2003 r., III CKN 606/00, LEX nr 550935, z dnia 2 grudnia 1985 r., IV CR 412/85, OSPiKA 1986/4/87, z dnia 6 czerwca 1997 r., II CKN 213/97, OSNC 1998/1/5, z dnia 29 października 2008 r., IV CSK 243/08, Lex nr 590267, z dnia 3 marca 2017 r., I CSK 213/16, LEX nr 2269100 oraz z dnia 7 grudnia 1985 r. IV CR 398/85, Lex nr 8740).

Ponieważ zachowanie powoda stanowiło współprzyczynę, pozostającą w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, należy rozważać zmniejszenie należnego poszkodowanemu odszkodowania zgodnie z regułami określonymi w art. 362 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2010 r., I CSK 20/10, LEX nr 795006). Przepis art. 362 k.c. nie może być traktowany jako przejaw tzw. prawa sędziowskiego, którego zastosowanie zależy od swobodnego uznania sądu w okolicznościach sprawy. Odróżnić należy ustalenie, czy zachowanie poszkodowanego wypełniło konieczne znamiona prawnie relewantnego przyczynienia do powstania lub zwiększenia szkody, od skutków takiego ustalenia dla zakresu obowiązku odszkodowawczego. Ustalenie, że poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, aktualizuje powinność oceny przez sąd, przy uwzględnieniu okoliczności sprawy, w jakim zakresie wpływa to

- in minus - na granice obowiązku odszkodowawczego osoby zobowiązanej do naprawienia szkody. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2015 r., III CSK 187/14, OSNC 2016/C/41).

Wskazane w art. 362 k.c. kryteria, według których następuje zmniejszenie odszkodowania, są nader ogólne, przy czym ich konkretyzacja nastąpiła w judykaturze. Ogólnie problem ujmując, określenie „stosownie do okoliczności” nakazuje, aby uwzględniać wszystkie okoliczności konkretnej sprawy. Poza stopniem winy obu stron wchodzi tu w grę przykładowo takie kryteria, jak: rozmiar i waga uchybień po stronie poszkodowanego (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 1963 r., 4 Cr 315/62, OSPiKA 1964/10/194).

W ocenie Sądu Odwoławczego w okolicznościach rozpoznawanej sprawy należy uznać, że powód przyczynił się w 50% do powstania szkody. Niewątpliwie zachowanie poszkodowanego cechuje bowiem bardzo wysoki stopień naganności, ponieważ nie tylko nie podjął on działań w celu zapobiegnięcia prowadzeniu pojazdu przez kierującego, znajdującego się w stanie nietrzeźwości, lecz - po uprzednim wspólnym spożywaniu alkoholu - zgodził się na wspólną jazdę, stwarzając w ten sposób dla siebie bardzo istotne niebezpieczeństwo. Okolicznością obciążającą powoda była również świadomość skutków, jakie niesie za sobą prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości. Nie mniej, ocenie Sądu Okręgowego, brak jest przesłanek uzasadniających określenie przyczynienia się powoda na poziomie 80%, jak oczekuje apelujący, zwłaszcza, że jak prawidłowo skonstatował Sąd I instancji takie przyczynienie sprowadzałoby praktycznie powoda do roli sprawcy wypadku.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację pozwanego, jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy rozstrzygnął w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 4) oraz § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (tj. Dz.U. 2018 r. poz. 265) zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 900 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.